

## УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **36-320-03** Дисциплина: **Гражданско право - обща част**

Ниво: **7. Магистър** ECTS кредити: **10,0**

Обучаващо звено: Катедра „Правни науки“

### Анотация на учебната дисциплина

Дисциплината "Гражданско право - обща част" е първата от задължителните частноправни дисциплини, които се изучават в специалност „Право“ в Юридическия факултет.

Дисциплината "Гражданско право - обща част" има за предмет общите правни институти, характерни както за всички видове граждански, а в по-широк план – и частноправни институти, общите белези на частноправното явление. По тази причина дисциплината има уведен и подчертано методологически характер както за т.нар. „гражданско право в широк смисъл“ като частноправен отрасъл, така и за цялото частно право, основни понятия на които то извежда „пред скоби“. Тя представлява общ дял на частното право.

Поради своята теоретична насоченост, широта и значение на проблематиката в условията на пазарна икономика, дисциплината заема основно място в подготовката на специалиста-юрист. Тя е широко обхваната и в програмата за държавните изпити по гражданскоправни науки.

### Компетентности като очаквани резултати от обучението

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Знания:              | След успешно завършване на курса на обучение по дисциплината "Гражданско право - обща част" от студентите се очаква да познават нормативното съдържание на действащата уредба в изучаваната материя.                                                                                              |
| Умения:              | След успешно завършване на курса на обучение по дисциплината "Гражданско право - обща част" от студентите се очаква да умеят да тълкуват и прилагат разпоредбите на обективното гражданско право и да познават в общи линии тълкувателните решения на ОСГК на ВКС в обхванатата от курса материя. |
| Отношения и нагласи: | Лекционният курс и семинарните занятия са насочени към създаване на основни знания в областта на гражданското материално право и понятиен апарат.                                                                                                                                                 |

### Методи за обучение и връзки с други дисциплини

|                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Методи на обучение:       | Лекционен курс и семинарни занятия                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Предварителни изисквания: | Изучаването на дисциплината "Гражданско право - обща част" предполага наличие на теоретични знания у студентите по дисциплините Обща теория на правото, Теория на държавата, Конституционно право, Административно право, Международно публично право, Право на Европейския съюз и други свързани с тях материи. |
| Осигурявани дисциплини:   | Познанията по дисциплината "Гражданско право-обща част" са необходима основа за изучаването на другите дисциплини, които са се обособили и водят произхода си от гражданското право - търговското, трудово, международното частно право, както и за публичноправния клон – гражданскопроцесуално право.          |

### Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: ИЗПИТ

|                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Методи и форми на оценяване:                   | Изпитът се провежда по график, като на определената дата на явили се студент се предоставя тест, съдържащ отворени и/или затворени въпроси, от които да посочи верен отговор.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Критерии за оценяване:                         | <p>“ОТЛИЧЕН”: Студентът показва всеотдаен и задълбочен знания, дава обосновани и точни отговори по въпросите, умело, логично и точно излага мислите си, притежава практически умения и навики по отчитане на кризисните ситуации. Висока степен на критично мислене. Притежава познания и способности при прилагане на наученото. Балансирано представя най-важните тезисни позиции. Успешно излага убедителни доказателства, както в полза, така и срещу изразеното мнение в случаите на анализ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Заключение част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология и литературна езикова компетентност.</p> <p>“МНОГО ДОБЪР”: Студентът има пълни и задълбочени познания, притежава практически умения, има логична и задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. По голямата част от информацията е умело разгърната. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране на нормативни актове. Съществува леко нарушаване на баланса при представяне на основните аргументи. Заключение част изразява ясно становище на студента по въпроса, при това с прецизна терминология. Допускат се отделни езикови неточности.</p> <p>“ДОБЪР”: Студентът има пълни знания, притежава практически умения, има задълбочена мисъл, умело си служи с правната терминология. Преобладава описанието вместо аналитичното мислене. Отговорът съдържа основна информация, но с леко нарушен баланс при представянето ѝ. Доказателственият материал е подкрепен ясно, точно и убедително с цитиране. От заключение част се разбира становището на студента. Допускат се отделни езикови неточности.</p> <p>“СРЕДЕН”: Студентът отговаря по същността на въпросите с известни затруднения, има недостатъчни практически умения и навики, не винаги излага точно мислите си. Доказателственият материал е представен по разбираем, но неправилно структуриран начин. Някои от аргументите са неправилно разбрани, но като цяло същността е ясна. Съществува опит за оформяне на заключение, но позицията на студента остава неясна. Съществуват пропуски и езикови неточности.</p> <p>“СЛАБ”: Студентът няма необходимите знания, допуска принципни грешки, затруднява се в отговорите, не умее да обясни същността на въпроса. Недостатъчен обем от информация. В представянето на информацията липсва добра аргументация. Цитирането е неправилно. Наблюдават се груби грешки.</p> |
| Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка: | При определяне на крайната оценка се взема предвид и цялостното представяне на студента по време на лекционните и семинарни занятия, неговото участие и изготвените от него материали по поставени задачи.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

#### Учебни материали и ресурси за самоподготовка

##### Основна литература:

1. Фаденхехт, Й. Българско гражданско право, Т. I, Обща част, Отдел I: обективно право, С. 1929 г.
2. Диков, Л. Курс по българско гражданско право, Т.1, Обща част, С. 1940 г.
3. Василев, Л. Гражданско право на НРБ.Обща част, С., 1956 г.
4. Таджер, В. Гражданско право на НРБ,Обща част, Дял I, С.1972, Дял II, С.1973,
5. Стефанов, Г. Гражданско право, Обща част, С., 1995 г.
6. Павлова, М. Гражданско право -Обща част, 2 допълнено изд., С. 2002 г.

7. Карбоние, Ж. Гражданско право. Въведение, С. 1999 г.
8. Русчев, И. Нормативните актове – източник на частното право, С. Албатрос, 2008.
9. Русчев, И., Притезателното субективно право. Претенцията, притезанието и правото на иск. – В: Сборник в памет на проф. Живко Сталев, С., 2009
10. Ташев, Р. Обща теория на правото. Основни правни понятия, Четвърто изд., С., 2010,
11. Ташев, Р. Теория на тълкуването, 2 изд. С. 2007
12. Ганев, В. Обща теория на правото, т.1 и 2, С.1992
13. Торбов, Ц. История и теория на правото, С. 1992 г.
14. Герджиков, О. Гражданско право - обща част. Казуси, тестове, схеми и др., С., 1983 г.
15. Христофоров, В. Гражданско и търговско право на капиталистическите държави, С. 1979 г.

#### **Допълнителна литература:**

1. Голева, П./ Каменова, Цв./ Стойчев, Кр., Юридически лица с нестопанска цел. Правен режим. Институт за правни науки към БАН, С., 2003 г.
2. Цончев, Кр., Симулацията в гражданското право, С., 1974 г.
3. Диков, Л., Институтът на подставеното лице в гражданското и търговското право. С. 2007 г.
4. Йосифова, Т., Мнимо представителство, С., 2005
5. Малчев, М., Унищожаемост на гражданскоправните сделки, С., 2010 г.
6. Конов, Т., За абстрактните сделки и каузата на договорите. – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
7. Конов, Т., Недействителност на сделка по чл. 40 ЗЗД. – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
8. Матеева, Е. Договорното представителство в нотариалното производство, С. Феня, 2007.
9. Таков, Кр., Как се решава частноправен казус, С., 2007
10. Таков, Кр., Доброволно представителство, 2-ро изд. С., 2008 г.
11. Литературата, посочена към съответните теми в помагалото на Тасев, С., и Марков, М., Гражданско право. Обща част. Modus Studendi, 5-то изд., С. 2010

#### **Речник (ключови думи)**

Правосубектност, правоспособност, дееспособност, сделка, недействителност, срокове, давност

**Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици за редовна / задочна форма на обучение**

| № | Тема                                                                                                                                    | Основни въпроси                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Лекции | Сем. упр. | Пр. зан. | Извън аудит. | Осигуряване |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|-----------|----------|--------------|-------------|
| 1 | ПРЕДМЕТ И СИСТЕМА НА БЪЛГАРСКОТО ГРАЖДАНСКО ПРАВО                                                                                       | <p>1. Понятие за гражданско право като обективно и субективно право, като наука и учебна дисциплина. Частно и публично право. Система на частното право и мястото на гражданското право в нея. Дялове, отрасли, клонове, институти. Предмет и метод на регулиране в обективното гражданско право.</p> <p>2. Характеристика на българското гражданско право като самостоятелен отрасъл на частното право.</p> <p>3. Функции на българското гражданско право в условията на пазарна икономика.</p> <p>4. Отграничаване на гражданското право от търговското, трудовото, гражданскопроцесуалното и международното частно право. Въпросът за дуализма на частното право. Място на потребителското право и на семейното право</p> <p>5. Система на българското гражданско право.</p> <p>6. Понятие и система на общата част на гражданското право.</p> <p>7. Основни принципи на частното, на гражданското, на клоновете на гражданското право.</p> <p>8. Предмет и методи на изследване на науката и учебната дисциплина гражданско право.</p> | 3      | 1         |          | 10           |             |
| 2 | ВЪЗНИКВАНЕ, ХАРАКТЕРИСТИКА И РАЗВИТИЕ НА ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО В ОСНОВНИТЕ ПРАВНИ СИСТЕМИ. КОДИФИКАЦИЯ НА ЧАСТНОТО И НА ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО | <p>1. Основни правни системи според съвременната теория на сравнителното право.</p> <p>2. Възникване, характерни особености и развитие на гражданското право в страните от френското и германското правни семейства.</p> <p>3. Формиране и особености на англосаксонското право.</p> <p>4. Създаване, историческо развитие и съвременни тенденции на българското гражданско право. Хармонизиране на българското право с правото на Европейския съюз.</p> <p>5. Европейско частно право – тенденции и развитие в Европейския съюз. Принципи на европейското договорно и деликтно право. Обща референтна рамка на европейското договорно право. Проекти за европейски граждански кодекс.</p> <p>6. Развитие на кодификацията на частното и на гражданското право в сравнителноправен аспект и в България – тенденции и резултати.</p>                                                                                                                                                                                                        | 2      | 1         |          | 10           |             |
| 3 | ИЗТОЧНИЦИ НА ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО                                                                                                         | 1. Понятие и система на източниците на гражданското право.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 6      | 3         |          | 10           |             |

|   |                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |   |   |  |    |  |
|---|--------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|----|--|
|   |                                            | <p>2. Видове източници на гражданското право:</p> <p>2.1.Първични източници. Нормативни актове (Конституция, кодекси, закони и подзаконовни нормативни актове). Правни обичаи. Обичаи в практиката.</p> <p>2.2. Вторични източници - Решения на Конституционния съд, с които се обявява противоконституционността на закон, решения на административните съдилища, с които се обявява нищожността или се отменят подзаконовни нормативни актове.</p> <p>2.3. Външни и наддържавни източници. Регламентът на ЕС. Международни договори. Правно действие на директивите и на други актове на ЕС във вътрешното право.</p> <p>3. Съдебната практика, общите тълкувателни актове на ВКС и на ВАС, решения на ВКС по чл. 290 ГПК</p> <p>4. Значение на морала, добрите нрави и добросъвестността за гражданското право. Мястото на справедливостта.</p> <p>5. Т.нар. „недържавни“ източници на частното право – едностранни учредителни актове, устави и дружествени договори на корпоративни ЮЛ, колективен трудов договор, Национален рамков договор, актове на върховните органи на съсловни организации и др.</p> <p>7. Видове гражданскоправни норми – класификации.</p> <p>8. Йерархическа сила, правно действие и задължителност на нормативните актове. Прилагане на нормативни актове от по-висока степен.</p> <p>9. Действие на гражданския закон по време. Влизане в сила. Обратно действие, действие спрямо заварени правоотношения, „преживяване“ на гражданския закон. Спиране, отмяна, неприлагане на гражданския закон. Непосредственото действие на Конституцията.</p> <p>10. Действие на гражданския закон по място и спрямо лицата.</p> |   |   |  |    |  |
| 4 | ТЪЛКУВАНЕ И ПРИЛАГАНЕ НА ГРАЖДАНСКИЯ ЗАКОН | <p>1. Понятие и правна уредба на тълкуването.Предмет и цел на тълкуването.</p> <p>2. Развитие на възгледите за тълкуването в гражданското право.</p> <p>3. Видове тълкуване в гражданското право.</p> <p>4."Критика " на гражданския закон - понятие и видове.</p> <p>5. Прилагане на гражданскоправните норми. Субсидиарно правоприлагане.</p> <p>6. Празнини в гражданското право и методи за преодоляването им. Аналогия на закона и на правото, прилагане с аргумент от противното, за по-силното основание и др.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 2 | 1 |  | 10 |  |

|   |                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |   |   |    |  |
|---|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|----|--|
| 5 | ГРАЖДАНСКОТО ПРАВООТНОШЕНИЕ И НЕГОВОТО СЪДЪРЖАНИЕ                                                                                                                                               | <p>1. Понятие за гражданско правоотношение. Съдържание на гражданското правоотношение. Видове граждански правоотношения.</p> <p>2. Субективни граждански права. Теории за същността на субективното право. Значението на интереса. Претенция, притежание (право на иск в материален смисъл) и право на иск в процесуален смисъл .</p> <p>3. Видове субективни права. Преобразуващи субективни права. Други видове непретезателни непреобразуващи права</p> <p>4. Възражението като насрещно субективно право. Видове възражения.</p> <p>5. Гражданскоправното задължение – понятие, видове гражданскоправни задължения</p> <p>6. Упражняване на субективни права и изпълнение на правни задължения. Погасяване на правни задължения – видове и форми. Отказ от субективно право. Колизия при упражняването на субективни права. Конкуренция на притезания. Граници на упражняването. Злоупотреба с право.</p> <p>7. Промяна на субектите на гражданското правоотношение – способности за прехвърляне на права, встъпване и заместване в задължения.</p> | 4 | 2 | 10 |  |
| 6 | ОБЕЗПЕЧАВАНЕ И ЗАЩИТА НА СУБЕКТИВНИТЕ ГРАЖДАНСКИ ПРАВА. ДОКАЗВАНЕ НА ФАКТИТЕ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА СУБЕКТИВНИТЕ ГРАЖДАНСКИ ПРАВА. ВИДОВЕ ДОКУМЕНТИ В ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО ПРАВНА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ | <p>1. Обезпечаване на граждански субективни права.</p> <p>2. Доказване на субективните права. Видове документи в гражданското право.</p> <p>3. Защита на субективните граждански права – видове, компетентни органи, производства.</p> <p>4. Гражданскоправна защита на основните права и свободи. Съдебна защита.</p> <p>5. Правна защита на потребителите.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 2 | 1 | 10 |  |
| 7 | ФИЗИЧЕСКИ ЛИЦА                                                                                                                                                                                  | <p>1. Правоспособност - понятие, правна уредба, начало, край. Същност и съдържание. Ограничаване на правоспособността. Правоспособност на чужденците у нас.</p> <p>2. Безвестно отсъствие и обявяване на смърт.</p> <p>3. Правна индивидуализация на физическите лица. Правото на име и неговата правна защита. Постоянен и настоящ адрес, съотношението с местожителството. Други правноиндивидуализиращи белези.</p> <p>4. Дееспособност - понятие и степени. Видове правни актове, които могат да извършват непълнолетните.</p> <p>5. Поставяне под запрещение - материалноправни предпоставки и процедура. Правни последици при пълно и ограничено запрещение. Настойничество и попечителство.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 7 | 3 | 10 |  |

|    |                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |   |   |  |    |  |
|----|--------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|----|--|
|    |                                                                          | 6. Актове за гражданско състояние - видове, действие, производство по издаване, изменение, поправка.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |   |   |  |    |  |
| 8  | ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА - ПОНЯТИЕ, ВИДОВЕ, ТЕОРИИ ЗА СЪЩНОСТТА ИМ                | 1. Исторически произход на юридическото лице. Социално-икономически функции. Значение на института. Универсален характер на ЮЛ.<br>2. Понятие за ЮЛ. Теории за същността му. Отграничения.<br>3. Видове юридически лица.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 2 | 2 |  | 10 |  |
| 9  | ВЪЗНИКВАНЕ И ПРЕОБРАЗУВАНЕ НА ЮЛ. ПРАВОСПОСОБНОСТ И ОРГАНИ. ПРЕКРАТЯВАНЕ | 1. Системи по които възникват ЮЛ. Приложно поле на отделните системи.<br>2. Индивидуализиращи белези на ЮЛ: наименование, седалище, цели, предмет на дейност, вътрешни нормативни актове, националност. Регистрация на ЮЛ –регистърни производства пред Окръжен съд и в търговския регистър. Видове действия на регистрацията. Правно значение на обнародването.<br>3. Правоспособност на ЮЛ – обща и специална.<br>4. Органи на ЮЛ – понятие, видове, състав, изисквания към членовете на управителните органи. Актове на органите и тяхното оспорване.<br>5. Преобразуване на ЮЛ - понятие и видове.<br>6. Прекратяване на ЮЛ – видове, основания. Ликвидация на ЮЛ.<br>7. Несъстоятелност на търговци – общи положения.                                       | 5 | 3 |  | 10 |  |
| 10 | ОТДЕЛНИ ВИДОВЕ ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА НА ЧАСТНОТО ПРАВО                         | 1. Кооперации и търговски дружества.<br>2. Жилищностроителната кооперация - понятие, образуване, членство. Органи. Съдебен контрол върху актовете на органите на ЖСК. Прекратяване на ЖСК. Отговорност на членовете.<br>3. ЮЛНЦ – понятие, видове. Фактически състав на учредяването, устав (учредителен акт), органи, членствени правоотношения, преобразуване, прекратяване, ликвидация.<br>4. Сдружения.<br>5. Фондации.<br>6. ЮЛНЦ, извършващи дейност в обществен интерес.<br>7. Политически партии и движения, вероизповедания и други религиозни общности, синдикални организации.<br>8. Юридически лица със специална правосубектност-банки, застрахователи, инвестиционни, пенсионно-осигурителни дружества. Дружества със специална инвестиционна цел. | 4 | 2 |  | 10 |  |

|        |                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |   |   |  |    |  |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|----|--|
| 1<br>1 | ДЪРЖАВАТА И ДЪРЖАВНИТЕ УЧРЕЖДЕНИЯ КАТО СУБЕКТИ НА ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО. ГРАЖДАНСКОПРАВЕН РЕЖИМ НА ОБЩИНТЕ | <p>1. Особенности на гражданската правоспособност на държавата.</p> <p>2. Обхват на правосубектността на държавата. Имуществена отговорност на държавата – обща характеристика. Несеквестируемост и принудително изпълнение за задължения на държавата.</p> <p>3. Отговорност на държавата и на общините за вреди, причинени от нейни органи.</p> <p>4. Представителство на държавата и на общините в гражданското право и в гражданския процес.</p> <p>5. Администрацията като юридическо лице - видове администрации, особености на ЮЛ</p>                                                                                                       | 2 | 1 |  | 10 |  |
| 1<br>2 | ОБЕКТИ НА ГРАЖДАНСКИТЕ ПРАВООТНОШЕНИЯ                                                                   | <p>1. Предмет и обект на ГПО. Понятие и видове обекти.</p> <p>2. Вещи - понятие, видове. Доходи. Плодове.</p> <p>3. Ценни книжа. Пари.Лихви.</p> <p>4. Нематериални (интелектуални) блага - понятие и видове.</p> <p>5. Действия и услуги.</p> <p>6. Имущество - понятие, състав. Правно положение на имуществото. Наследство, търговско предприятие и сделки с тях.Несеквестируемост.</p>                                                                                                                                                                                                                                                         | 4 | 2 |  | 10 |  |
| 1<br>3 | ЮРИДИЧЕСКИ ФАКТИ НА ГРАЖДАНСКОТО ПРАВО                                                                  | <p>1. Понятие за юридически факти в гражданското право. Класификация на ЮФ на гражданското право.</p> <p>2. Видове източници на гражданското правоотношение.</p> <p>3. Юридически факти с гражданскоправно действие.</p> <p>4. Действие на юридическите факти по време и спрямо лицата. Пряко, рефлексно, действие в чужд правен кръг, обратно действие.</p> <p>5. Фактически състави - понятие и видове. Смесени гражданскоправни фактически състави.</p> <p>6. Придобиване и отказ от граждански права. Правоприемство.</p> <p>7. Прехвърляне, изменение, изгубване и прекратяване на субективни права и на правни задължения - способности.</p> | 3 | 2 |  | 10 |  |
| 1<br>4 | ПРАВНИ СДЕЛКИ                                                                                           | <p>1. Понятие, произход и сравнителноправна уредба.</p> <p>2. Съдържание на понятието - волеизявлението и правните му последици.Отграничение от други волеви правни актове.</p> <p>3. Видове правни сделки: едностранни, двустранни, многостранни; между живи и с оглед на смърт; предоставящи имотни облаги; възмездни и безвъзмездни. Сделки на управление и сделки на разпореждане. Каузални и абстрактни; консенсуални и</p>                                                                                                                                                                                                                   | 8 | 5 |  | 10 |  |



|        |                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |   |   |  |    |  |
|--------|------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|--|----|--|
|        |                              | <p>реални; комутативни и алеаторни; главни и зависими; основни и допълнителни, фидуциарни и симулативни.</p> <p>4. Сключване на сделките. Конклюдентни действия и значение на мълчанието. Сключване на сделки на борса, по електронен път. Сключване на договори от разстояние. Разрешение и одобрение на сделката.</p> <p>5. Форма на сделките - понятие, видове – за валидност, за доказване, за противопоставимост. Електронен документ и електронен подпис.</p> <p>6. Съдържание на сделката. Автономия на волята, проблемът за каузата, абстрактни сделки. Главно, допълнително и естествено съдържание на сделката.</p> <p>7. Начини за определяне на съдържанието на сделката: типови договори, бланки, образци, общи условия. Търговски обичаи и обичаи в практиката.</p> <p>8. Тълкуване на сделките.</p> <p>9. Модалитети на сделката - условие, срок, тежест.</p> <p>10. Договорът - понятие, приложно поле. Видове договори</p> <p>11. Особености на търговските сделки, публичноправните и процесуалните договори.</p> <p>12. Видове потребителски договори.</p> |   |   |  |    |  |
| 1<br>5 | НЕДЕЙСТВИТЕЛНОСТ НА СДЕЛКИТЕ | <p>1. Понятие за недействителност на сделката. Функции на недействителността. Видове недействителност – нищожност, унищожаемост, частична, висяща. Относителна недействителност (непротивопоставимост) на сделките.</p> <p>2. Недействителност на едностранните сделки.</p> <p>3. Нищожни договори – основания по чл. 26, ал.1 и 2 ЗЗД.</p> <p>4. Симулация в гражданското право. Видове симулация – абсолютна и относителна, едностранна и двустранна. Привидни и прикрити сделки. Подставено лице.</p> <p>5. Унищожаеми договори – основания и особености на правния режим.</p> <p>6. Частична недействителност. Висяща недействителност. Относителна недействителност.</p> <p>6. Недействителност на решенията на органи на ЮЛ.</p> <p>7. Недействителност на смесени фактически състави с гражданскоправно действие.</p> <p>8. Предявяване на недействителността. Потвърждаване на унищожаеми сделки. Конверсия.</p> <p>9. Имуществени последици от изпълнението на недействителни сделки.</p>                                                                            | 8 | 6 |  | 10 |  |

|        |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |    |    |  |     |  |
|--------|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|--|-----|--|
|        |                                                                               | 10. Действие на недействителността спрямо трети лица.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |    |    |  |     |  |
| 1<br>6 | ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО В ЧАСТНОТО ПРАВО                                           | <p>1. Понятие и приложно поле на представителството. Теории за същността му и отграничаване от сходни правни явления. Представителство в гражданското и в търговското право.</p> <p>2. Видове представителство. Косвено представителство.</p> <p>3. Възникване и прекратяване на представителството.</p> <p>4. Обем на представителната власт. Договаряне сам със себе си в гражданското и в търговското право.</p> <p>5. Действие от чуждо име без представителна власт. Договаряне във вреда на представлявания.</p> <p>6. Защита на представлявания.</p> <p>7. Упълномощаване. Представително и основно правоотношение. Страни, извършване, форма и действие. Видове упълномощаване.</p> <p>8. Преупълномощаване.</p> | 7  | 5  |  | 15  |  |
| 1<br>7 | СРОКОВЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ И ЗАЩИТА НА ГРАЖДАНСКИТЕ ПРАВА. ПОГАСИТЕЛНА ДАВНОСТ. | <p>1.Срокове - понятие и видове. Давностни, преклузивни, гаранционни и рекламационни срокове. Срочни права.</p> <p>2.Погасителна давност - понятие, функции, приложно поле. Разграничение между погасителна и придобивна давност.</p> <p>3. Видове давностни срокове: общи и специални. Конкуренция между тях.</p> <p>4. Начало и край на давностния срок. Броене на сроковете. Погасителна давност при правопримемство.</p> <p>5. Спиране на давностните срокове - понятие, основания и действие. Особени хипотези.</p> <p>6. Прекъсване на давностните срокове - понятие, основания и действие. Особени хипотези.</p> <p>7. Прилагане на погасителната давност.</p>                                                    | 6  | 5  |  | 15  |  |
|        | Общо часове                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 75 | 45 |  | 180 |  |

Разработил програмата: проф. д-р Антон Кирилов Грозданов

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Правни науки“ с протокол № 13/ 12.05.2023 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 11/ 8.06.2023 г. и заповед № 152/ 12.06.2023 г. на декана на факултета.